

مدیریت مالی پیشرفته

(ترم یک کارشناسی حسابداری مالی)

فاطمه نبی پور میبدی

جلسه سوم

تجزیه و تحلیل نسبت های مالی (ادامه)

ه) نسبت های سود آوری : با استفاده از این نسبت ها عملکرد شرکت ارزیابی می شود. به نوعی این دسته از نسبت ها قدرت سودآوری شرکت را اندازه گیری می کنند. به طور کلی شرکت با توجه به ماهیت بدهی ها و فعالیت ها در حوزه به جریان انداختن دارایی ها چقدر توانسته کسب سود داشته باشد.

۱- سود هر سهم: نشان دهنده میزان سودی است که به ازای هر سهم عادی شرکت حاصل شده است. استفاده از این نسبت برای هدف به حداکثر رساندن ثروت سهامداران است. به طور کلی یعنی به هر سهم عادی چند ریال سود تعلق می گیرد.

$$\text{سود هر سهم} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{تعداد سهام عادی}}$$

نکته: اگر شرکت سهام ممتاز داشته باشد سود سهام ممتاز باید از سود شرکت کسر شود.

۲- سود تقسیمی هر سهم: نشان دهنده مبلغ سودی است که شرکت به هر سهم عادی پرداخت می‌کند به طور کلی یعنی به هر سهم عادی چند ریال سود تعلق می‌گیرد.

$$\text{سود تقسیمی هر سهم} = \frac{\text{سود سهام پرداختنی}}{\text{تعداد سهام عادی}}$$

۳- حاشیه سود (بازده فروش): این نسبت از نسبت‌های مهم می‌باشد که نشان می‌دهد از هر ۱۰۰ ریال فروش چند ریال سود خالص بدست آورده‌ایم و کنترل مدیریت بر تمام اقلام هزینه‌های عملیاتی تا مالیات، بهای تمام شده کالای فروش رفته و غیره را نشان می‌دهد.

$$\text{حاشیه سود} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{خالص فروش}}$$

- ۴- نرخ بازده سرمایه‌گذاری (ROI یا ROA): یعنی از هر یک صد ریال دارایی چند ریال سود خالص بدست آورده‌ایم.

$$\text{ROI یا ROA} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{دارایی‌ها}}$$

- کارشناسان مالی شرکت دوپونت با یک بررسی کارشناسی به تفکیک و شناسایی اهرم‌های این نسبت پرداخته‌اند. که عوامل تشکیل دهنده ROA در فرمول زیر قابل مشاهده است.

- نسبت گردش دارایی × حاشیه سود = نسبت دو پونت ROI یا ROA

$$\frac{\text{سود خالص}}{\text{دارایی‌ها}} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{فروش خالص}} \times \frac{\text{فروش خالص}}{\text{دارایی‌ها}}$$

۵- نرخ بازده حقوق صاحبان سهام (ROE): این نسبت نشان می‌دهد که از هر یکصد ریال حقوق صاحبان سهام چند ریال سود خالص بدست می‌آید.

$$ROE = \frac{\text{سود خالص}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$$

این نسبت نیز بدلیل اهمیت آن توسط کارشناسان مالی شرکت دوپونت مورد تحلیل قرار گرفته است.

نسب دارایی به حقوق صاحبان سهام × گردش دارایی‌ها × حاشیه سود = ROE

$$\frac{\text{سود خالص}}{\text{حقوق صاحبان سهام}} = \frac{\text{سود خالص}}{\text{فروش خالص}} \times \frac{\text{فروش خالص}}{\text{دارایی‌ها}} \times \frac{\text{دارایی‌ها}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$$

$$ROE = ROA \times \frac{\text{دارایی‌ها}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$$

$$\text{نسب دارایی به حقوق صاحبان سهام} = \frac{\text{بدهی‌ها} + \text{حقوق صاحبان سهام}}{\text{حقوق صاحبان سهام}}$$

(و) نسبت‌های بازار سرمایه

نسبت‌های مذکور یک مقیاس ترکیبی هستند که اطلاعات کلی درباره ارزش شرکت را در مقایسه با شرکت رقیب فراهم می‌کنند.

۱- بازده: بازده در فرآیند سرمایه گذاری نیروی محرکی است که ایجاد انگیزه می‌کند و پاداشی برای سرمایه گذاران محسوب می‌شود و به همین دلیل بازده ناشی از سرمایه گذاری برای سرمایه گذاران حائز اهمیت است.

۲- ریسک: ریسک و بازده در سرمایه گذاری و تأمین مالی همیشه با هم هستند و نمی‌توان آن‌ها را جدا از هم فرض کرد چرا که تصمیمات مربوط به سرمایه گذاری همیشه براساس رابطه میان ریسک و بازده صورت می‌گیرد. سرمایه گذاران همیشه باید در تصمیمات سرمایه گذاری خود ریسک را مدنظر داشته باشند. ریسک بدین گونه تعریف می‌شود میزان اختلاف میان بازدهی واقعی سرمایه گذاری با بازدهی مورد انتظار سرمایه گذاری.

۳- نسبت قیمت به سود هر سهم: یعنی یک سرمایه گذار برای بدست آوردن یک ریال سود هر سهم (EPS) حاضر است چند ریال سرمایه گذاری کند. این نسبت از مهمترین نسبت‌هاست که براساس آن ارزش سهام و ارزش شرکت تعیین می‌شود و پیام‌های مهمی را به سرمایه گذاران در بورس می‌دهد مثلاً اگر این نسبت بالا باشد نشان از آینده خوبی است که این شرکت دارد.

$$\text{نسبت قیمت به سود هر سهم} = \frac{\text{قیمت هر سهم}}{\text{سود هر سهم}}$$

۴- نسبت قیمت به ارزش دفتری: نسبت قیمت به ارزش دفتری معیاری نسبی برای تشخیص ارزش سهام در بازار می‌باشد. این نسبت یکی از پرکاربردترین معیارهای ارزیابی دارایی است که پشتوانه یک سهم محسوب می‌شود.

$$\text{نسبت قیمت به ارزش دفتری} = \frac{\text{قیمت هر سهم}}{\text{ارزش دفتری هر سهم}}$$

$$\text{ارزش دفتری هر سهم} = \frac{\text{حقوق صاحبان سهام}}{\text{تعداد سهام}}$$

۵- نسبت قیمت به فروش هر سهم: این نسبت برای پیش‌بینی قدرت بازدهی سهام است.

$$\text{نسبت قیمت به فروش هر سهم} = \frac{\text{قیمت هر سهم}}{\text{فروش مربوط به هر سهم}}$$

$$\text{فروش مربوط به هر سهم} = \frac{\text{فروش خالص}}{\text{تعداد سهام}}$$

تمرین

اطلاعات مالی شرکتی به صورت زیر است.

۱۲۰۰	کل دارایی ها
۲۰۰۰	فروش خالص
۲۰۰	بدهی های جاری
۳۰۰	بدهی های غیر جاری
۱۷۵	سود خالص

مطلوبست: (۱) بازده سرمایه گذاری (ROA) (۲) بازده حقوق صاحبان سهام (ROE) (۳) حاشیه سود (۴) گردش دارایی ها.

کاربرد نسبت‌های مالی:

- ۱- تحلیل صورت‌های مالی براساس نسبت‌های مالی
- ۲- مقایسه عملکرد شرکت با یک شرکت موفق
- ۳- مقایسه عملکرد شرکت با سایر شرکت‌ها
- ۴- مقایسه عملکرد شرکت با متوسط صنعت
- ۵- مقایسه عملکرد شرکت با عملکرد سال‌های گذشته

نقاط قوت و ضعف نسبت‌های مالی

ارزیابی صحیح وضعیت شرکت از روی نسبت‌های مالی با نگاه به نقاط قوت و ضعف آن صورت می‌گیرد.

نقاط قوت نسبت‌های مالی:

- ۱- به سادگی محاسبه می‌شود.
- ۲- قابلیت مقایسه زمانی و صنعتی
- ۳- اثر فعالیت‌های دوره‌ای
- ۴- قابلیت شناخت مشکلات شرکت

نقاط ضعف نسبت‌های مالی:

- ۱- لزوم جامع‌نگری در نسبت‌ها وجود ندارد.
- ۲- عدم امکان شناخت دلایل مشکلات شرکت
- ۳- سیاست‌های پشت پرده مدیریت که در نسبت‌ها ظهور نمی‌کند
- ۴- فقدان استاندارد برای وضعیت خوب، متوسط و بد در هر نسبت

ارزیابی و قضاوت

ارزیابی داده‌های مالی به دست آمده با استفاده از روشی انجام می‌گیرد که آن را تحلیل مقایسه‌ای می‌نامند و برای انجام تجزیه و تحلیل مقایسه‌ای از سه روش استفاده می‌شود:

۱- روش مقایسه با رقبا

۲- روش مقایسه با روندهای گذشته

۳- روش مقایسه با اهداف عملیاتی معین شده

تمرین

اطلاعات مالی شرکت آلفا در دست است:

۳,۰۰۰,۰۰۰	بهای تمام شده کالا فروش رفته	۴,۰۰۰,۰۰۰	فروش
۲۰۰,۰۰۰	بدهی‌های جاری	۸۰۰,۰۰۰	دارایی‌های جاری
۰/۴	نسبت بدهی	۴۰۰,۰۰۰	دارایی‌های غیر جاری
۲۰۰,۰۰۰	موجودی کالا	۴۰۰,۰۰۰	حساب‌های دریافتی
۱۰۰,۰۰۰	سود قبل از بهره و مالیات (EBit)	۰/۱	حاشیه سود
		۵	نسبت توان پرداخت بهره

مطلوب است محاسبه:

- (۱) نسبت آنی (۲) نسبت جاری (۳) نسبت گردش دارایی‌ها (۴) نسبت گردش موجودی کالا (۵) متوسط دوره وصول مطالبات
 (۶) خالص سرمایه در گردش (۷) نسبت مالکیت (۸) هزینه بهره (۹) دوره گردش عملیات (۱۰) ROA (۱۱) ROE